

Latweeschu Awises.

Ur augstas Geweschanas = Summissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 32. Zettortdeenâ 7tâ August 1824.

No Krihzbürges.

Senn wiffi kaimini no Krihzbürges (kas stahw pee Daugawas, Witepfles Gubernementê, prett Jehkaba meestu) gaidija tahs jaunâs basnizas eefwehtischanu. Ir paschi Krihzbürges draudsjes lohzeikli gan ilgojahs scho jauku deenu redseht, furra arridsan pehz gallâ us to 29tu Juhni mehnescha deenu, 4tâ swehtdeenâ pehz wassarâs swehtku atswehtes teescham tappe nolifta. Eê nu Latweeschi un Wahzeeschi, fungi tâ kâ semneeki ne ween no Krihzbürges, bet no wiffahm mallahm fanahze Deewu flaweht un teift, to jauku basniizu apraudsiht un winnas eefwehtischanu redseht. Schi jauna basniza par peezeem gaddeem ustaisita un tahda rahdahs, kâhdu muhsu mallâs wolti meflehs tinwunnâ un tablumâ un itt preeksch weenas leelas draudsjes cetaisita, fur pa tuhstoscheem fanahk. Ur stipreem muhreem stahw ta paschâ wezzâ weetâ ar augstu tohrnu un farkanu juntu puschfota. Augsti pihlari nefs basnizas welwi marmera wihsê trihti un spohschu darriti. Basnizas lohgi itt leeli un gaischi, spreddika frehls no dahrgas malkas, tâ daudsina 800 Rubbulus sudr. maksa. Par wiffahm leetahm, kâ peenahkâhs, swehts altaris spihgulo un altara dekki no samtes un selta, basnizas lukteri un swehts krusst no sudraba. Sawadi kambari tâ mahzitajam kâ zeenigam fungam un winna weeseem, kad eet spreddiki klauht, altaram sahnis. Jtt labbas ehrges ne truhst, kâ arridsan tee wajjadfigi sehdekli teem klauhtajem. — Lai tad peeaug lautini zaur scho Deewa namnu swehtischana un mihlestibâ!

Pee schihs basnizas eefwehtischanas kalpoja feschi mahzitaji, probti tee mahzitaji no Krihzbürges, Birschu muishas, no Diggenges, no Sunnâkstes, no Weetoles un no Ehrgles. Ta eefwehtischana bij itt pilniga, tâ latwiskâ kâ

wahzu wallodâ, wisseem tizzeem par leelu eepreezinaschanu. Wiffi lihds ar teem mahzitajem Deewam flawu un pateizibu derwe, kas zeenigu dsimtskungu Nikolaus no Korff mohdnajis, scho dahrgu un gruhthu darbu Deewam par gohdu un serwin par muhschigu peemimeschanu ustaisiht, un winna pirundsimmis dehs tappe tai paschâ deenâ kristibâ noswehtihst, ittin kâ gribbetu Deews to tehru par to labbu darbu swehtihst us zilts ziltim.

Tas wezzakais no wisseem Krihzbürges semneekem turreja to paschu, un wiffi mahzitaji, kâ arridsan tee fanahkuschu weesi swehtija winnu no wiffas firds, lai usaug par labbu waldneeku sawcem laudim, un lai peeaug mihlestibâ pee Deewa un zilweecem. *) Ta schi deena augstâ swehtâ preekâ tappe nobeigta.

Un tu, mihlais lassitais! mahzees, kâ Deews par sawu Ewangeliumu allaschin gahda. Kâ eefahkumâ tâ ir taggad basnizas un daschdeen itt glihtas tohp uszeltas, un kad tawa basniza zaur ugguni nobehgusi jeb no wezzuma fakriht, zerre us Winnu, kas ir par tawu Deewa namnu sawâ laiskâ gahdahs, un lihds to Augstaku, ka winsch firdis tâ lohzi, ka turigi un baggati fungi sawu nihzigu baggatibu Deewam par gohdu walkatu un to labbumu wehrâ liktu, kas no basnizas kohpschanas teescham wisseem zeltahs. Et.

No Leel = Luzes.

Gall=Luzes wezs waggare Walts, kas Leel=Luzes basnizai bij schkinsojis 200 sudraba Rubbulus, dsirdedams ka tik lehti ne warretu ehr-

*) Kâ Kihges awises lassa, ta kristischana notiffe latwiski, tas krussta tehws bij 90 gaddus wezs un wehl 18 waggari un preekschweeki bij kuhmôs.

geli dabbuht, bet ka 460 subraba Rubbuli
maksajoh, dewe wehl klagt tohs 260 Rubbu-
lus, kas wehl trubke, fazzidams: Deews
man irr swehtijis un es esmu apnehees ehrgeli
lift uštaiht, tapehz es to labpraht darrischi,
tad nu wiffai draudsei tas preeks buhs, ka
ehrges, kas taggabiht Ribges pilfata tohp
taifitas, wehl preeksch seemas swehtkeem gat-
tawas buhs un muhsu basniža stahwehs. Kaut
jelle Deews wezzam waggaram, kas lohti flims
gult, to preeku dohtu, wehl dauds swehtus
augtus sawas labdarrischanas redseht! —

No mahnu tizzibas.

(Pirma isteikšana.)

Gan dauds runga, dauds mahza prett mah-
nu tizzibu; bet kas irr mahnu tizziba? —
Tahda tizziba, kas lauschi prahtu apmahna,
jeb ar ziteem wahrdeem, kas laudim mahnez
klus — nepateefas, wiltigas leetas un mahzi-
bas — par pateesibu dahwa. Kas lehti tizz,
drihs peewilts klus, jau fakka wezza dseefma.
Tizzeht un mahzibas peenemt irr labba leeta,
bet bes prahtiga apdohma tizzeht un kautkadas
ir gekku un bahbu mahzibas peenemt, irr uerra
wihse; to prahtigi laudis ne darra. Swehts
Pahwils mahza: Pahrbandajt wiffu, un to,
kas labs irr, paturreet. Vezh scheem wahrdeem
klausait; tee irr labbi wahrdi. Mahnu tizziba
mahza 1) woi par tahdahm leetahm bailotees,
kas itt ne ka ne eespehj; 2) woi no leetahm
paltgu mefleht, kas palihdseht ne warr. Mahnu
tizzibu daschahm sahleh, dascheem wahrdeem
un laikeem tahdu spehku peekeef, kas teem ne
buht newaid, un no nebsihwahm leetahm, no
sihnehm, wahrdeem un dascheem zilwekeem
brihmimus fagaida, fo tee ne spehj darrisht.
Kur labba gaischa mahziba, tur mahnu tizziba
isshd; un fur wehl mahneem tizz, tur mulku
lauschi papilnam. Kursenne wezzos laifos
ka peebahsta bij no mahnu tizzigeem laudim.
Tee runnaja no ragganahm, no burwjeem,
labdarreem, wahrdeneekeem, sawatneekeem,
pestelneekeem, puhshletajeem un Deews sinn!
no kahdeem tahdeem wehl. Nu jau schi mahnu
tizziba stipri irr suddusi, jo laudis pulku gudra-

ki tappuschi; bet tomehr tumschas Kursennes
mallas warr raftes wehl daschadi mahnu drau-
gi un neeku tizzigi; kas woi zittus apmahna
un sabaida, woi paschi par neekeem wairak,
ne ka par pateesibu un Deewa wahrdu behda.
Winnu darbi noteef tumsiba un winnu mahzi-
bas ka ehna leen, ka deppes un puhzas tee gai-
schibu eenihst. Mehs winnus schinni reise ne
pahraht, neds mahziht gribbam; mehs tif
isteiksim, fo weena wahziffa grahmata no Lat-
weescheem un Zggauneekeem un no winnu mah-
nu tizzibas lassijuschi effam. Mehs paschi gan
drihs ne tizzam, ka ittin wiss teefa irr, fo schi
effam atradduschi, bet tomehr mums tihf Lat-
weescheem to sinnamu darrisht, lai weena dalla
lauschi warretu par to isfneetes, ohtra dalla
kaunetees, trescha dalla redseht, zif neekeem
zilweks brihscham rstohp un padohdabs, un
lai wiffi apnehtohs ne tohs minnamus neds zit-
tus mahnus zeenht.

No Latweescheem tohp teifts:

Pawassarà ne weens arrais ne ehdis jeb
ar tufschu malku no mahjahm ne iseijs,
pirms dsegguse kuffojusi — kapehz? — lai
tanni gadda baddu ne redsetu neds zitta trub-
kuma eekristu. To paschi arri ruddeni dar-
roht, pirms kihwits nahf.

Ja sakkis pahr zellu fruffis isteef, tas
effoht sifiti, bet ja wilts, tas effus labbi.

Kad us jakti isect un papreeksch ar fee-
wischi fastohp, tas ne effoht labbi, tad ja-
cet mahjas, un tif ilgi arri pateesi eijsht
mahjas, kamehr wihrs woi pniis pretti
nahf. Tad buhschoht laime! Sweineekam
ne weenam newaid jateiz, kad gribb isect us
sweijibu; ja teiz, tad laime noht. Kas
makschkeri pee semmes leef un zits eedams
pahr to pahrkahp jeb ar kahju aiskarr, tad
jau pagallam, tad makschkere wairs ne der-
roht.

Kad weens kahdu mantas gabbalu isfla-
we, tad winsch to ne warr paturreet. Slim-
mus lohpus par apburteem turroht un stal-
lus tad ar dihweldreki iskwehpinoht.

Kad bittes ranga un beedram ne dohd
puffi, tad bittes mirstohht woi zittur iseijsht.

Wissas sahles, kas Zahnu wakkarā pluhk-
tas, effoht ahrstigas. Ja preeksch Zahneem
fehku ar rohkahin ne pluhz, tad gohwiin suh-
doht peens. Pehz Zahneem warroht ar
iskāpti plant. Zahna deena effoti Latwee-
scheem swehtaka deena, ne kà seemas swehtki.

Kad druwā wahrpas fagreestas jeb frustā
fasetas, tad tuhda lin to effus burwis darri-
jis. Tohs gan israuhoht, bet tā kà rohku
ne peeleechoht.

Ugguns, kas no sibbena zehlees, ne effoht
dšeschams.

Kad lihks, ir seemas laikā, pa druwu
wests tohp, tad ta druwa neaugliga paleekoht.

Pirmdeenā un peektdeenā bez itin leelas
nohtes ne effoht labbi lihki raft.

Us prezziabam til swehtdeenā un zettorbee-
nā ja = cet. Kad pee laulafchanas plikkas
rohkas bez zimdeem fadohd, tad zauru muh-
schu plikkeem un nabbageem japaleekoht.
Kad bruhte no basnizas nahkdama zihweku
atrohu namna durwis stahwam, tad tas
slikta sihme effoti.

Kad pirmā Webruara deenā faule til ilgi
tiffai passihd, ka sirgu fedloht warr, tad
labs seena gads buhschoht.

Kad waffarā pulks muschu, tad grieki is-
dohdotees. Kad pluhmju kohki siupri seed,
tad buhschoht dand lectus.

Kad arrais pehz faules no = eeschanas me-
schā apmaldees, tad ne weenam ne prassoht,
kur zelsch eet. Ja prassa, tad mescha mahte
jo ahtaki ceweddohht.

Kad nams nstakihis, tad stattoht kahdas
skudras pa plahnu teff — ruddas un melnas
skudras launi nessoht, bet ja zittas rohdahs,
tad effoht labbaki to namnu zittā weetā
buhweht.

Tahda slawa nu Latweescheem Wahzsemnē
zelta. Gan arri Wahzsemnē mahnu tizzigu
lauschu deewsgan, ko daschureis awihšes lasa,
bet tomehr tur zaur skohlahm tahs neeku pafa-
kas irr isdšihstas; lai Deews dohd, ka tas pats
arri pee muns notiftu. Wehl, deewamschehl!
ir Kurssemnē mahnu mahzibas dsirdamas, un
ne fem wehl effam atradduschy, ka gohdigs
faimneeks muns fawas behdas isteikdams, us

wilkati dohmaja; tas taf parahda, ka arraji
wehl wilkatus tizz un no teem baidahs.

(Turplikam waitak.)

Teesas fluddinafchanaš.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no Greewaldes pagasta teesas wissi parradu
deweji ta Pridrikes muischas fainneeka Puttremehr
Mittel, par kurra mantu konkurse nosprees-
ta, aizinati, lai lihds 4to Oktober peeteizahs.
Greewalde 26tā Juhli 1824. 2

(S. W.) Ranke Zahu, preekschsehdetais.
(Nr. 43.) J. Buck, pagasta teesas srihweris.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteet,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no Kandawas pagasta teesas itt wissi, kam kaut
kahdas prassischanas pee tahs pareisi farakstias pal-
kal palikkuschas mantas ta us to Kungu muischu
Dhofol muischu (Paulsgnade) nomirruscha zittfahr-
tiga Kandawas Krohna pawalstneeka Anfs Kunrad,
pehz ta S. 124. to wisdaugstaki apstiprinatu semnee-
ku likumu us paleekamu buhschanu scheitan aizinati
un fasaukti, lai pee tahs minnetas pagasta teesas
wiswehlakt eelsch weenu gabdu un weenu deenu,
tas irr lihds 12tu Juhni 1825, kas par to ween
weenigu un islehtjanu terminu irr nolikts, peetei-
zahs, lai fawas prassischanas un meleschanas, kà
Uahjahs un kà zaur likumeem irr spreests, wehrā
nem, un lai tad fagaida, ko teesa spreedihs; ar to
peekohdinafchanu, ka ikkats, kas schinni islehdsama
terminā ne peeteiktohs, ar fawahin prassischanahin
turplikam taps noraidihis un ka winnam taps us-
likts par scho lectu wairs ne runnaht. Kam pee
schihš lectas dakta irr, tas lai to wehrā nem! —

Tā irr islaisis no Kandawas pagasta teesas 11tā
Juhni 1824. 2

(S. W.) Us pawehleschanu,
(Nr. 182.) J. D. Kälpe, pagasta teesas srihweris.

* * *

No Skehdes-Waldegahles pagasta teesas wissi tee,
kam kahdas taisnas prassischanas pee tahs atstahstas
mantas ta nomirruscha Waldegahles fainneeka
Danning Anfs, par kurra mantu konkurse nolikta,
ar scho fasaukschanu tohp aizinati, lai wiswehlakt
lihds 1mu September f. g. pee schihš teesas teizahs.

Skehdes-Waldegahles pagasta teesa 1mā Juhli
1824. 3

Wesdubben Girth, pagasta wezzakais.
Weder, pagasta teesas srihweris.

Gelesch leelas Sunnaktes mescha irr weens farkans ehfels, widdischkis no auguma, walkâ atrasts tappis. Tas, kam peederr, no Schrpils pagasta teefas tohp aizinahts ar drohschahm leezibahm feschu neddelu starpâ pee schahs teefas peeteiktees un pehz atlibdsinaschanas to atraschanas un barribas maksu to firgu isnemt, jo pehz noliftu laifu tas taps pahrdohst. Zaunas Schrpils pagasta teefa 24tâ Zuhli 1824.

(S. W.) ††† schahs krusa sîhmes irr appaksch-rakstijis Gehger Jakob, to apleezina (Nr. 58.) W. Philipsenn, pagasta teefas srihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Tas schê ar sawu wahrdu appakschraakstihst Wiltenes kirspehles eezelts mehleris dohd katram, kas schinnî kirspehlê deenesta weetu mefleht grihb jeb kam deenesta lauschu wajaga, to sinnu, ka winsch katrà swehtdeenâ trihs fundas pehz basuizas laika, un neddelas starpâ katrà zettordeenâ un tâpatt peektdeenâ pullsten weenpazmit preekschpusdeenas libds pullsten diwi pehzpusdeenas sawâ kohrteli, Wiltenes pilfata stohlas nâmmâ atrohnams irr, fur pee winna pee = eet un wajadsigu sinnu dabbuht warr.

Wiltene 24tâ Zuhli 1824tâ gaddâ. 3

Judrikis Kôhler, Wiltenes kanteris jeb basuizas dseedatais un mehleris.

Scheitan wisseem tohp sinnamu barrihst, ka tas tirgus Wirbes muischâ, kas pehrnâ gaddâ tai deenâ preeksch Mahries debbesbraufschanas deenas tappe turrehts, taggad tai ohtrâ deenâ pehz Mahries debbesbraufschanas deenas zelts tappis, bet schinnî gaddâ treschâ deenâ pehz tam, prohti 18tâ August taps turrehts.

Wirbes muischâ imâ Zuhli 1824. 2

Wirbes muischaswalbischana.

S i n n a.

Ganna teem Latweeschu Awischu lassitajeem jau Nr. 22. no Rihges tappe sinnamu darrihst, kad ta pahrzelschana pee Leelupes grihwees taggad wairs ne notekoht pee Bullehmm, bet pee Wilderina muischas, bet kad leekahs, ka tas wehl naw deewsgan sinnamâ tappis, tad teem Awischu apgahdatajeem schkeet, ne kas ne kaitoht, schihs leetas ohtrâ reis peeminneht, ka taggad zetta laudim drohschaka un labbaka pahrzelschana pee Wilderina muischas apgahdata, tas zelsch zaur to ne ween pahsinahst, bet par labbu gabbalu arri naw tahda leela smilts, ka us to wezzu, taggad leegtu zettu. Lai tee zetta laudis, kas woi us Rihgu, woi no Rihges brauz, scho winneem derrigu sinnu labbi wehrâ leef.

Naudas, Labbibas un Prezzu tirgus us plazzi. Rihgê tanni 28tâ Zuhli 1824.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 74½ Kap. Papihru naudas geldeja	1	—	1 Pohds kannepu tappe maksahst ar	1	—
5 — Papihru naudas	1	33	1 — linnu labbakas surtes — —	2	50
1 jaunê Dahlberis	—	—	1 — — flitakas surtes — —	2	—
1 Puhrs rudsu tappe maksahst ar	1	—	1 — tabaka	—	75
1 — kweeschu	1	30	1 — dselses	—	75
1 — meeschu	—	75	1 — fweesta	1	60
1 — meeschu = putrainu — —	1	20	1 muzza filku, preeschu muzza — —	6	—
1 — ausu	—	65	1 — — wihschmu muzza — —	6	25
1 — kweeschu = miltu	1	80	1 — farkanas fahls	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	40	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	75
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	—	1 — rupjas baltas fahls — —	4	50
1 — firnu	1	20	1 — smalkas fahls	4	25
1 — linnu = sehklas	2	25	50 Graschi irr Barra jeb Papihres Rubbulis un Barra nauda stahw ar papihres naudu weenâ maksâ.		
1 — kannepu = sehklas	1	35			
1 — Timmenu	4	50			

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civilobervverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor. No. 346.